

Makrostruktury społeczne

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 24SOCS.18P.12856.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Mariusz Baranowski	
Prowadzący zajęcia	Mariusz Baranowski	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest przekazanie i ugruntowanie wiedzy z zakresu makrostruktur społecznych i procesów w nich zachodzących. To z kolei ma skutkować rozwinięciem: (a) zdolności wykorzystywania kategorii teoretycznych do opisu makrostruktur społecznych oraz (b) umiejętności świadomego wyboru perspektywy teoretycznej i dostrzegania konsekwencji tego wyboru.

Wymagania wstępne

Wiedza i umiejętności z zakresu Podstaw socjologii

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada wiedzę o strukturze i funkcjonowaniu dużych zbiorowości społecznych	SOC_K1_W01, SOC_K1_W03, SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W2	zna podstawowe mechanizmy dynamiki grup i instytucji społecznych	SOC_K1_W03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W3	potrafi zdefiniować rodzaje struktur społecznych	SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W4	rozumie i potrafi wyjaśnić strukturalne determinanty zbiorowych zachowań	SOC_K1_W03, SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W5	potrafi opisać funkcjonowanie makrostruktur społecznych wykorzystując teorie i kategorie socjologiczne	SOC_K1_W01, SOC_K1_W03, SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	prezentuje i argumentuje postawione tezy	SOC_K1_U01, SOC_K1_U03	Kolokwium pisemne
U2	planuje i przeprowadza prezentację ustną w grupie	SOC_K1_U03, SOC_K1_U06	Kolokwium pisemne
U3	współpracuje w zespole	SOC_K1_U06	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Struktura społeczna (wielkie i małe struktury)	W1, W3	Wykład
2.	Dynamika i zmiana makrostruktur społecznych (rozwój społeczny, cykl społeczny i postęp społeczny)	W2, W3, W4	Wykład
3.	Układy życia społecznego w ujęciu makrosocjologicznym	W1, W4, W5	Wykład
4.	Społeczeństwo: struktura i instytucje	W1, W2, W3, W4, W5	Wykład
5.	Państwo i jego funkcje (teorie umowy społecznej, klasowa teoria państwa jako aparatu przymusu, teoria państwa jako społeczności naturalnej)	W1, W2, W3, W4, W5	Wykład
6.	Naród i ojczyzna (prymordializm, ojczyzna prywatna i ideologiczna)	W1, W4, W5	Wykład
7.	Socjologiczne koncepcje konfliktu: perspektywa makrosocjologiczna (dialektyczna i funkcjonalna)	W3, W4, W5	Wykład
8.	Trzy-poziomowa koncepcja władzy i ruchy społeczne	W1, W2, W3, W4, W5	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
9.	Struktura zróżnicowania społecznego (nierówności społeczne, uwarstwienie i klasy)	W3, W4, W5	Wykład
10.	Globalizacja i migracje	W1, W2, W4, W5	Wykład
11.	Socjologiczne determinanty makrostruktur społecznych w praktyce	U1, U2, U3	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin pisemny składa się z 35 testowych pytań zamkniętych, za które można otrzymać za (a) pierwszą część 30 pkt. oraz (b) za drugą 20 pkt. Student/ka otrzymuje ocenę w zależności od osiągniętej ilości punktów: bardzo dobry (bdb; 5,0): 46-50 pkt. dobry plus (+db; 4,5): 41-45 pkt. dobry (db; 4,0): 36-40 pkt. dostateczny plus (+dst; 3,5): 31-35 pkt. dostateczny (dst; 3,0): 25-30 pkt. niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 25 pkt.
Ćwiczenia	Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest spełnienie warunków: 1) Uczestniczenie w zajęciach (dopuszczalne 2 nieobecności). 2) Przygotowanie na każde zajęcia (Tydzień 2 – Tydzień 14) materiału na temat współczesnych zjawisk społecznych (tekst dziennikarski, nagranie, zdjęcia, tekst naukowy, fragment reportażu itd.) oraz skomentowanie go w świetle literatury czytanej na danych zajęciach. Zadanie to można wykonywać w grupach do 3-4 osób. 3) Uzyskanie minimum 60% punktów na kolokwium zaliczeniowym. Oceną końcową, w przypadku spełnienia powyższych warunków, jest ocena z testu na kolokwium zaliczeniowym (test składający się z 22 pytań jednokrotnego wyboru). Oceny według skali: poniżej 60% punktów możliwych do uzyskania – ndst (2,0) od 60% punktów możliwych do uzyskania – dst (3,0) od 68% punktów możliwych do uzyskania – dst+ (3,5) od 76% punktów możliwych do uzyskania – db (4) od 84% punktów możliwych do uzyskania – db+ (4,5) od 92% punktów możliwych do uzyskania – bdb (5,0)

Literatura

Obowiązkowa

1. Hamilton, M., Hirszowicz, M. (1995). Klasy i nierówności społeczne w perspektywie porównawczej. Warszawa: Instytut Studiów Politycznych PAN.
2. Kozyr-Kowalski, S. (2000). Socjologia, społeczeństwo obywatelskie i państwo. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
3. Tittenbrun, J. (2012). Gospodarka w społeczeństwie. Zarys socjologii gospodarki i socjologii ekonomicznej w ujęciu strukturalizmu socjoekonomicznego. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.

Dodatkowa

1. Artus, P., Virard, M.-P. (2010). Wielki kryzys globalizacji. Warszawa: Instytut Wydawniczy Książka i Prasa.
2. Baranowski, M. (2016). Kryzys społeczeństwa kapitalistycznego a (nowa) kwestia miejska. Kultura i Społeczeństwo 60(2): 19-33.
3. Baranowski, M. (2019). Cywilizacja nierówności: teoretyczne i praktyczne granice rozwoju społeczeństwa. Athenaeum. Polskie Studia Polityczne 62(2): 45-64. DOI: 10.15804/athena.2019.62.03
4. Bauman, Z. (2018). Retrotopia. Jak rządzi nami przeszłość. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Beck, U. (2002). Społeczeństwo ryzyka: W drodze do innej nowoczesności. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
6. Domański, H. (2004). Struktura społeczna. Warszawa: Scholar.
7. Domański, H. (1994). Społeczeństwo klasy średniej. Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN.
8. Graeber, D. (2019). Praca bez sensu. Teoria. Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej.
9. Harman, Ch. (2011). Kapitalizm zombi. Globalny kryzys i aktualność myśli Marksa. Warszawa: MUZA SA.
10. Kozyr-Kowalski, S. (red.) (1979). Klasy i warstwy społeczne w socjologii niemarksistowskiej. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
11. Kozyr-Kowalski, S. (1979). Klasy i stany. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
12. Parenti, M. (1982). Demokracja dla nielicznych. Warszawa: Książka i Wiedza.
13. Wesołowski, W. (1980). Klasy, warstwy i władza. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	25
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SOC_K1_U01	Absolwent/ka potrafi rejestrować i interpretować procesy i wydarzenia społeczne (zwłaszcza dotyczące współczesnego społeczeństwa polskiego oraz innych społeczeństw stanowiących tło porównawcze) przy pomocy pojęć i teorii socjologicznych
SOC_K1_U03	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prace i wystąpienia w języku polskim, służące komunikacji naukowej i pozostające w zgodzie z jej regułami
SOC_K1_U06	Absolwent/ka potrafi planować, realizować i monitorować własną pracę oraz podejmować i realizować różnorodne role w zespołach
SOC_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce socjologii w systemie nauk oraz jej relacje z innymi dyscyplinami
SOC_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie ideę normatywnej regulacji życia społecznego oraz mechanizmy za nią odpowiedzialne
SOC_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy leżące u podstaw stabilności i zmiany społecznej w kontekście lokalnym oraz globalnym